

มะเมียะ

นำเสนอเมื่อ : 6 ต.ค. 2552

เจ้าน้อยสุขเกษมจากตำนานรัก มะเมียะ ประวัติศาสตร์ความรักแท้จากดินแดนล้านนา

ตอนนั้นเชียงใหม่เป็นประเทศราชของสยาม ทางเชียงใหม่ส่งเจ้าदारวาศมีซึ่งเป็นเจ้าอาของเจ้าน้อย

ไปอภิเษกกับ ร. 5 เป็นการผูกสัมพันธ์ตอนนั้นเจ้าदारวาศมีอายุแค่ 13 เอง...

เรื่องจริงตามประวัติศาสตร์

เจ้าน้อยถูกส่งไปเรียนที่ รร.เซนต์แพทริก เป็น รร.แคธอลิกของฝรั่งที่พม่า โดยแอบส่งไป
ที่ข้างไปเพราะตอนนั้นพม่าเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษซึ่งมีเรื่องกับไทยอยู่

เจ้าน้อยไปตอนอายุ 15 เพราะทางบ้านต้องการให้ได้ภาษาอังกฤษกับพม่า เพราะค้าขายกับพม่า
เจ้าน้อยเรียนอยู่หลายปี วันหนึ่งไปเดินเล่นที่ตลาด

ได้พบมะเมียะแม่ค้าสวยซึ่งเพิ่งมาจากตองอูเจ้าน้อยอายุ 19 มะเมียะอายุ 15 ก็ตัดสินใจแต่งงานกัน
จนอายุ 20 เรียนจบถูกเรียกกลับเชียงใหม่เจ้าน้อยเลยเอาเมียกลับมาด้วย โดยให้ปลอมเป็น เด็กรับใช้ชาย
เอาเมียไปแอบในเรือนเล็กโดยไม่รู้อย่างไรพอเจ้าแม่ได้หมั้นเจ้าบัววันวลเอาไวให้

เจ้าน้อยไม่ยอมแต่งงานเลยเปิดเผยว่ามีเมียแล้วคือมะเมียะ
เอามะเมียะมากราบเจ้าพ่อเจ้าแม่แต่ไม่ได้รับการยอมรับ

เรื่องนี้ไปถึงสยาม ร. 5 กับเจ้าदारวาศมีเห็นว่าไม่ควรเลยส่งผู้สำเร็จราชการมาเจรจา
บอกว่าเจ้าน้อยจะมีเมีย ก็คนไม่ใช่ปัญหาแต่ต้องไม่ใช่สาวพม่า เพราะว่าคนพม่า

ถือสัญญาติดอังกฤษ เดี่ยวอังกฤษจะถือโอกาสแทรกแซง ว่าแต่งกับพม่า
ก็ต้องถือว่าเป็นพม่าด้วยไปอยู่กับเมียที่ พม่าก็ไม่ดี ที่สำคัญเจ้าน้อย
เป็นเจ้าชายของล้านนาถูกวางตัวไว้ให้เป็นรัชทายาทล้านนา หากกับว่าสยามอาจต้องเสียเชียงใหม่ให้อังกฤษ
ก็เลยบังคับส่งมะเมียะกลับพม่าเจ้าน้อยสัญญาว่าอีก 3 เดือนจะไปรับมะเมียะกลับ
ทั้งคู่สาบานกันไว้ว่าจะไม่รักใคร่อื่น หากใครผิดคำสาบานขอให้อายุสั้น
ตอนที่ส่งมะเมียะกลับพมานั้นตรงนี้เป็นสวนของตำนานเลย

" ตอนนั้นมะเมียะโปกผมไว้พอจะไปก็ก้มลงกราบเท้า เจ้าน้อยที่ประตู่เมือง
ชาวบ้านออกมามุงกันทั้งเมืองเพราะได้ยินว่ามะเมียะงามเจ้าน้อย พอกราบเสร็จ
ก็เอาผ้าโปกผมออกแล้วสยายผมเอามาเช็ดเท้าเจ้าน้อย จึงรักภักดีบูชาสามีสุดชีวิต แล้วก็กอดขอร้องให้
เจ้าน้อยเอ็งก็ร้องทำเอาคนที่มามุงร้องไห้ไปทั้งเมืองด้วยความสงสารความรักของทั้งคู่
ต่อมาเจ้าน้อยโดนเรียกไปสยาม พอเข้าไปก็โดนจับแต่งงานเลย เจ้าदारวาศ จัดเจ้าบัววันวล ซึ่งเป็นพระญาติ
และเป็นสาวที่สวยที่สุดในตำหนักเจ้าदारวาศมี รัลลือกันว่าเลนดนตรีไทยเก่ง แต่ดูรูปแล้วถามาสมัยนี้
ถือว่าหน้าตาธรรมดา ถ้าในสมัยที่ผู้หญิงไม่มีศัลยกรรมคงจัดว่าสวย มากๆ สาวๆ สมัยนั้น
ด้วยเหตุนี้เจ้าน้อยก็เลยต้องแต่งงานถูกกักอยู่ที่นั่น ตอนนั้นเจ้าพ่อของเจ้าदारวาศ สิ้นพระชนม์ พระญาติทางสยาม
ไม่อนุญาตให้เจ้าน้อยไปเองได้ ในวังขึ้นไปประกอบพิธีปลงพระศพ
เป็นเรื่องการเมืองแต่ดวงการแต่งตั้งเจ้าครองแคว้นคนใหม่เอาไวระยะหนึ่ง เจ้าอาของเจ้าน้อยได้ขึ้นเป็น
เจ้าองค์ใหม่ เจ้าพ่อได้เป็นเจ้าราชบุตร(อุปราช)เท่ากับว่าเจ้าน้อยเป็นรัชทายาทอันดับ 3

ถ้าสิ้นเจ้าสองพระองค์นี้เจ้าน้อยจะครองเชียงใหม่ ก็ยังไม่มีทางได้รับมะเมียะกลับมา มะเมียะรอเกิน 3 เดือนแล้วเจ้าน้อยไม่มาตามสัญญาเลยไปบวชชี่ เพื่อพิสูจน์รักแท้ว่าจะไม่มีคนใหม่ ต่อมา...เมื่อได้ยินว่าเจ้าน้อยกลับเชียงใหม่แล้วเลยมาดักที่คุ้มแต่เจ้าน้อยไม่ยอมออกมาพบ รอนานเท่าไรก็ไม่ยอมออกมา จริ่งๆ แล้วเจ้าน้อยแอบดูอยู่ข้างหน้าต่างใดแต่รองให้เม็กกล่าสุหน่าที่ผิดสัญญาก็เลยฝากให้ ท้าวบุญสูงพีเลี้ยง เอาแหวนทับทิม กับเงินอีก 1 กำปั้น (800 บาท) ไปให้แม่ชีมะเมียะ ทางด่านแม่ชีบอกว่าไม่มาขอรักคืน เพียงแต่มาถอนคำสาบานให้

เจ้าน้อยฝากมาบอกแม่ชีว่า เงินนี้ทำบุญตามแต่แม่ชีจะใช้สอยเรียกว่าบริจาคในฐานะโยมอุปฐาก ส่วนแหวนให้แทนใจว่าหัวใจอยู่กับมะเมียะเสมอ แม่ชีเสียใจมาก รับไปแต่แหวนไม่รับเงินสมัยก่อน 800 คงเยอะมาก 100 ปีก่อนคง 8 แสนละมัง เงินเดือนคนสมัยนั้น 4 บาทเอง

เจ้าน้อยหลังจากกันกับแม่ชีคราวนั้น....ก็เอาแต่กินเหล้าไม่มีใจรักเจ้าบัวชุม ในที่สุดก็ตรอมใจตายหลังจากแต่งงานได้ไม่กี่ปีในขณะที่อายุแค่ 30 ปีเท่านั้นเอง ในบันทึกบอกว่าสิ้นพระชนมด้วยโรคพิษสุรา อีก 6 ปีต่อมาหลังจากพบแม่ชีมะเมียะครั้งสุดท้าย ส่วนแม่ชีมะเมียะ... บวชจนสิ้นอายุขัยเมื่อ 73 ปี เศราเมีย ? เรื่องนี้ไม่มีตัวอิจฉามีแต่คนหัวใจสลาย ผู้บันทึกเรื่องนี้คือ เจ้าบัววนวล คุณหมื่นคนแรกที่ถูกหนั้นไปหลังจากรู้ว่าเจ้าน้อยมีมะเมียะ... ส่วนเจ้าบัวชุมไม่ผิดอะไรเลย แต่สามีไม่รักก็อยู่เป็นขาบาทจิริกาจนอายุ 81 ปี เจ้าบัววนวลวาดลวดชีวิตเจ้าน้อยรักผู้หญิงคนเดียวจนสิ้นลม คือ มะเมียะหลังจากนั้นเรื่องของเจ้าน้อยกับมะเมียะ ก็ถูกสั่งห้ามพูดถึงไปหลายปีเพราะเป็นเรื่องทางการเมือง ต้องปิดบังรายละเอียดเลยหายไปเหลือแต่ตำนาน อุปสรรคความรักของเจ้าน้อยกับมะเมียะ ไม่ใช่ฐานันดร ไม่ใช่เชื้อชาติ แต่เป็นการเมืองแท้ๆ ความรักในตำนานมักจบลงด้วยความเศร้าสลด ทั้งที่รักเดียวทั้งสองฝ่าย น่าสงสารจริงๆ เรื่องนี้มีแต่คนน่าสงสาร เจ้าบัวชุมเมียแต่งงานก็น่าสงสาร

ทางเจ้าดาราวิศมี มีบันทึกไว้แล้วว่าทรงไม่คิดว่าเจ้าน้อย จะปักใจมั่นกับมะเมียะขนาดนี้ เจ้าดาราวิศมีทรงคิดว่าหลายปีผ่านไป และได้ภรรยาที่ดีพร้อมก็คงลืม ความรักครั้งแรกได้ แต่เจ้าน้อยไม่ลืมจนสิ้นชีวิต เจ้าบัววนวล คุณหมื่น เมื่อแรกรู้สึกเสียหุหน่าแต่หลังจากนั้นก็รู้สึกเห็นใจและศรัทธาในรักแท้ของเจ้าน้อย จริ่งๆ แล้วเราแอบคิดว่าถ้าเจ้าน้อยโกหก ให้มะเมียะหนีเขาเมืองเถื่อนแล้วปลอมเป็นสาวไทย ให้เป็น เมียบ่าว เรื่องก็จบแต่มันเป็นเพราะ...เจ้าน้อยต้องการมีภรรยาคนเดียว คือ...มะเมียะ หายากมากผู้ชายสมัยนั้นเรื่องรักเดียวเ็นแต่ก็เป็นไปตามคำสาบานนะ ผิดรักไปแต่งกับหญิงอื่นเลยอายุสั้น รูปหล่อ รักเดียว รักจนตาย เศราจริงๆ...วแล้วก็เผื่อแผ่ความเศร้าให้คนอื่นบาง

สังเกตมั้ยว่า ความรักที่เป็นตำนาน...มักจะมีจุดจบที่เศร้ารันทดใจ

รักแท้มีมันคงไม่กินใจพอที่จะเป็นตำนาน...สำหรับเราขอมีความสุขดีกว่าเป็นตำนาน..

แต่น่าเสียดาย...ไม่มีรูปมะเมียะ คาดว่าเป็นสามัญชนคนธรรมดาเลยไม่มีรูปถ่ายเก็บไว้เป็นหลักฐานบ้าง ไม่งั้นคงได้เห็นงามมะเมียะงามจาดแคไหน.... แต่บางทีการไม่เห็นหน้า... จินตนาการอาจทำให้มะเมียะสวยงามยิ่งในความทรงจำของผู้ที่ใคร่เรื่องราวเธอก็ว่าได้ ณ วันนี้... 99 ปีผ่านไป เจ้าน้อยกับมะเมียะ คงได้พบกันบนเส้นทางสายดวงดาวแล้ว ความรักครั้งหน่า...ขอให้โรอุปสรรคทั้งปวง สมกับที่รอคอยกันมาแสนนาน

เพลงมะเมียะ ของ อ.จรัล มโนเพ็ชร

(พูด).....

เรื่องมันเก่าสิบปีมาแล้ว

เจ้าน้อยสุขเกษมอายุได้สิบห้าปี

เจ้าป้อก็ส่งไปเสียนหนังสือ

ดีเมืองมะละแหม่งปุ่น...

ก็เลยเป็นเรื่องของกำขงเวรเขา

(ร้อง)มะเม็ยะ เป็นสาวแม่กำ คนพม่า เมืองมะละแมง

งามล้ำ เหมือนเดือนส่องแสง คนมาแย่ง หลงฮักสาว.

มะเม็ยะ บ่ยอมฮักไผ มอบใจ ฮื้อหนุ่มเจ้อเจ้า.

เป็นลูก อุปราชท้าว เจียงใหม่

แต่เมื่อ เจ้าชาย จบกำน ศีก ษา

จำต้อง ลาจาก มะเม็ยะไป.

เหมือนโดน มีดลับ ดาบฟัน หัวใจ

ปลอมเป็น ป้อจาย หนีตามมา

เจ้าชายเป็นราชบุตร แต่สุด ดีฮักเป็นพม่า

ผิดประเพณี สืบมา ต้องร้าง ลา แยกทาง

วันดีต้อง ส่งคืนบ้านนาง เจ้าชาย ก็จัดขบวนช้าง

ไปส่งนาง คืน ทิ้งน้ำตา

มะเม็ยะ ตรอมใจ อาลัย ชื่น ชม

ถวาย บังคม พูล ลา.

สยาย ผมลง เจ็ดบาท บา ทา

ขอลา ไปก่อน แล้วจำดนี้.

เจ้าชายก็ตรอม ใจตาย มะเม็ยะเลยไป บวชชี

ความฮัก มักเป็นเช่นนี้ แล เฮย
